

καιρός στη γή / ν' άπαιλειφθούν τὰ κτή-
νη... έλπίζουν στῆς κερασιᾶς τὸ φίλη-
μα / ...στῆ γεύση τῆς γλυκομηλιάς / καί
στις άλκυονίδες...».

★

Ἔλλησ Παιονίδου: «ΤΡΑ-
ΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΑΜΕΝΟΥ ΔΥΟ-
ΣΜΟΥ», ποιήματα, Λευκωσία.

Ἀπὸ τίς πιὸ εκλεκτές καί γνωστές Κύ-
πριες ποιήτριες ἢ Ἑλλη Παιονίδου, βραβευ-
μένη με κρατικό βραβεῖο Κύπρου, συνεχίζει
τὴν πνευματικὴ τῆς πορεία, με μιὰ συχνή
καί πάντα έντονη παρουσία. Είναι μιὰ φωνή
προσωπική, ύπολογισιμη, καί κάθε έργο τῆς,
άποτελεῖ καί μιὰ θετικὴ προσφορά, στὸν
πνευματικὸ χῶρο τῆς Μεγαλονήσου. Τώρα
πήραμε τὴ νεώτερη ποιητικὴ συλλογὴ τῆς,
με τὸν συγκινητικὸ τίτλο «Τραγοῦδια τοῦ χα-
μένου δυόσμου». Μ' αὐτὸ τὸ άγνό, μοσχομύ-
ριστο φυτὸ, ποῦ κρατάει τὸ άρωμά του καί
ξερὸ άκόμα, καί τριμμένο, συμβολίζεται ἢ
σπαραγμένη άμορφιά τοῦ νησιοῦ, σήμερα, ἔ-
πειτα ἀπὸ τὴ βάρβαρη εισβολὴ τοῦ Ἄττιλα.
Ὅπως καί οἱ θύμησες ποῦ άκολουθοῦν τοὺς
ξερριζωμένους, μέρα καί νύχτα. Ἔτσι, μὲς
ἔρχεται ἕνα λυρικοδραματικὸ μήνυμα, ἀπὸ τὸ
μαρτυρικὸ νησί.

«Ἐ...φαντάσματα, φαντάσματα, τοῦ
χθεσinoῦ μὲς κόσμου
άβάσταχτη μὲς φέρνετε εὐωδιὰ χαμένου
δυόσμου...»

Μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ποιητικὴ συγκίνηση,
ποῦ αναδύζει ἀπὸ κάθε στίχο, προβάλλει.
ἕλη ἢ τραγωδία τῆς πατρίδας τῆς, καί μὲς
συγκλονίζει. Λιτὰ, άδρά, πονεμένα, χωρὶς
τίποτε τὸ περιττό. Μὲ λόγια καίρια, ποῦ ἐγ-
γίζουν άμεσα στὴν ψυχὴ. Ἐρεῖ τί θέλει νὰ
πεῖ καί πὼς θὰ τὸ πεῖ. «...καλὰ τὰ πλουμι-
στὰ τὰ λόγια, τὰ κεντήδια./...μὰ ἐγὼ λαὲ
μου θὰ σοῦ πῶ! γιὰ γροθιᾶς σφιγμένες σὰ λι-
θάρι./...θὰ σοῦ μιλήσω γιὰ φοιμὴ πικρὸ ἴπά
στὸ τραπέζι... θὰ σοῦ θυμῆσω δειλιναὲ μέλι,
καί πετιμέζι...» Ἡ άγωνιστικὴ τῆς πνοή,
ὑφάινεται με γυναικεῖα τρυφερότητα, κι ἐκ-
φράζεται με στίχους ποῦ σοῦ μένουν χαρα-
γμένοι βαθειά.

Μὲ μιὰ λέξη, με μιὰ εἰκόνα-προνόμιο τῆς
άληθινῆς ποίησης-ξεδιπλώνει σ' ἕλη τὴν ἐκ-
ταση καί τὸ βάθος, τὴ νοηματικὴ άλληγορία
ποῦ χρησιμοποιεῖ. «Λιμανάκι τῆς Κερύνει-
ας». «...βαρκοῦλες πλάτ' στ' ὄνειρο άρα-
γμένες/...καί ξάφνου» τ' ὄνειρό μας στήθη-
κε στὸν τοῖχο/ πολυβολεῖα-εὐκόλη ἢ λεία/νε-
κρὸ τὸ λιμανάκι δίχως ἦχο...». Ἄλλοῦ πάλι
γίνονται άναδρομὲς ιστορικές, κι άναφορὰ
σὲ άρχαῖα ὀνόματα καί σὲ γεγονότα. Ὅλα
δεμένα με τὴ μοῖρα τοῦ τόπου, με τὴν Ἑλ-
ληνικότητά του, τοὺς άτέλειωτους άγῶνες
του. Ὅλα αὐτὰ συνθέτουν τὴ μικρὴ συλλο-
γή, με τὸ βαρὺ περιεχόμενό τοῦ «χαμένου
δυόσμου» καί τραγουδοῦν τὸν άγαπημένο πο-
λύπαθο τόπο τῆς. Ἐνα ἀπὸ τὰ ωραιότερα
τῆς συλλογῆς εἶναι τὸ άφιρωμένο στὸν ά-
έμνηστο Μακάριο. «Κυπριώτικο μοιρολόι»,
ἀπὸ τὸ ὁποῖο άντιγράφωτὸ τελευταῖο τετρα-
στιχο.

«...θὰ σηκωθοῦμε καί θὰ ζεῖ
πάντα ἢ δικὴ σου εἰκόνα
φλάμπουρο νὰ μὲς ὀδηγεῖ
μπροστὰ γιὰ τὸν άγῶνα».

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΑΙΑ

★

Βάσου Γεωργίου: «ΠΡΟΜΑ-
ΧΩΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ», Ἄ-
θήνα 1979.

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ γνωστοῦ δημοσιο-
γράφου καί συγγραφέα Βάσου Γεωργίου
«Προμαχῶντας γιὰ τὴ Λευτεριά», εἶναι
ἕνας εὐρύς, πολυποικίλος, τεράστιος πί-
νακας, ποῦ άπεικονίζει τὴν πολυκύμαντη
καί πληθωρικὴ σὲ γεγονότα περίοδο τῆς
πατρίδας μας, τὴν περίοδο 1936—1941,
ἥτοι ἀπὸ τὴν έπιβολὴ τῆς δικτατορίας ἕως
τὴν κατάρρευση τοῦ μετώπου τὸν Ἀπρίλη
τοῦ 1941. Ὁ συγγραφέας διὰ μέσου ἑνὸς
πλήθους ἡρώων καί διὰ μέσου ἑνὸς πλή-
θους περιστατικῶν, αναπλάθει καί ανα-
συνθέτει τὴν ἐποχὴ αὐτὴ κατὰ τρόπο πρι-
σματικό, σφαιρικό, πολυδιάστατο. Καμ-
μιὰ πτυχή δὲν παραμένει στὸ ἡμίφως.
Καμμιά πλευρὰ τῶν γεγονότων δὲν πα-
ραμένει στὸ περιθώριο. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέ-